

Previews lezingen – Symposium *Waarheidsvinding als ambacht* 18 april 2018

Blok 1: Professionals en waarheidsvinding

- Frits van Exter – Hoe kan de journalistiek vertrouwen (her)winnen?

Na de verkiezingsoverwinning van Donald Trump, lanceerde de New York Times een succesvolle wervingscampagne: *The truth is more important now than ever*. Maar de onheilspellende vraag is: doet de waarheid er wel toe? Op sociale media scoort nep-nieuws beduidend hoger dan nieuws. Frits van Exter gaat in op de belangrijke rol van de journalistiek in deze tijd. Hoe kan de journalistiek vertrouwen herwinnen nu de waarheid er minder toe lijkt te doen? Frits van Exter is voorzitter van de Raad voor de Journalistiek, een onafhankelijke instantie van zelfregulering voor de media. Hij is tevens bestuurslid van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. Daarvoor was hij o.a. hoofdredacteur van Trouw en Vrij Nederland.

- Peter van Koppen – Beroepseer van rechters en officieren van justitie

Op 18 april spreekt Peter van Koppen over waarheidsvinding in strafzaken. Waarheidsvinding is niet de core business van magistraten en niettemin een primair onderdeel van hun werk. Sinds 2003 is Peter van Koppen hoogleraar Rechtspsychologie aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij publiceert veelvuldig over gerechtelijke dwalingen en de sterkte van het bewijs binnen het strafrecht. Hij is in een groot aantal zaken als getuige-deskundige opgetreden en adviseerde de politie in verschillende moordzaken.

Blok 2: Digitale media en waarheidsvinding

- Jelle van Buuren – Contraterrorisme en desinformatie

Van Buuren behandelt in zijn voordracht de veranderende informatiewerkelijkheid waar de samenleving mee geconfronteerd wordt, wat de mogelijke consequenties zijn en hoe de samenleving daar mee om zou kunnen gaan. Jelle van Buuren is als universitair docent verbonden aan het Institute of Security and Global Affairs van de Universiteit Leiden. Naast onderzoek op het gebied van contraterrorisme verricht hij onderzoek naar complottheorieën, nepnieuws, desinformatie en propaganda.

- Marc Tuters – Fake news and the deep vernacular web

Hoe ontstaan onwaarheden in de digitale werkelijkheid en welke gevolgen kunnen deze onwaarheden hebben? Zijn er bepaalde patronen zichtbaar? Marc Tuters gaat in op zijn onderzoek dat zich richt op mediamonitoring van het zogenoemde “deep vernacular web”. Veel nepnieuws komt voort uit dit deel

van het web. Tuters is universitair docent Nieuwe Media en Digitale Cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is daarnaast als onderzoeker verbonden aan het Digital Methods Initiative (DMI) en hij is directeur van het Open Intelligence Lab (OILab).

Blok 3: Wetenschap en waarheidsvinding

- Tim de Zeeuw – De studie van het Heelal

Tijdens zijn voordracht zet De Zeeuw uiteen hoe astronomen in internationaal verband het Heelal bestuderen. Zij gebruiken de wetten van de natuurkunde om de resultaten van waarnemingen te interpreteren. Daarmee hebben zij aangetoond dat vele sterren worden omringd door een stelsel van planeten. Tim de Zeeuw betreft tijdens zijn lezing de rol van competitie, toetsing en reproduceerbaarheid. Tim de Zeeuw is professor Theoretische Sterrenkunde aan de Universiteit Leiden. Zijn onderzoek betreft de vorming, structuur en dynamica van sterrenstelsels, inclusief de Melkweg.

- Leendert Louwe Kooijmans – Van α naar β eter. Wahrheit und Dichtung in de prehistorische archeologie

Ons beeld over de prehistorische mens heeft zich ontwikkeld van bevlogen verhalen en fantasierijke reconstructies tot zakelijke conclusies gebaseerd op monsteranalyse en nauwkeurige kartering: van α naar β . Zo is de studie van het menselijke verleden nu het domein geworden van tal van disciplines, waarbij de archeoloog verantwoordelijk is voor de onderlinge afstemming. Hoe staat het met de kritische interpretatie van onafhankelijk opererende specialisten? De scoringsdruk leidt misschien niet tot alternatieve feiten, maar wel tot alternatieve interpretaties. Leendert Louwe Kooijmans is emeritus-hoogleraar Prehistorie aan de Universiteit Leiden. Hij is stichter van de Faculteit der Archeologie aldaar en lid van de KNAW. In 2017 verscheen zijn boek “Onze vroegste voorouders”.